

σχα. Ἡ ἀντίσταση ὅμως στὸ μπολσεβικισμό δείχτηκε πῶς καθαρὰ στὴ Γερμανία παρὰ στὴ Ρουσία. Τέλος ἄρχισε ζωηρὸς ἀγῶνας ἀνέναντα στοὺς ὁπαδοὺς τῶν Σοβιέτ, ὅπως καὶ στὴ Πετρούπολη τὸ Νοέμβριον τοῦ 1917 ἴσαμε τὸν περασμένον Γεννάριον, καὶ ὁ ἀγῶνας αὐτὸς μπορεῖ νὰ ἔχη, ὅπως καὶ στὴ Ρωσία, δύο σοβαροὺς συνέπειας. 1ο. Τὸ ἕνα πολιτικὸν κόμμα νὰ ἐναντιωθῇ στὸ ἄλλο στὸ συνταγματικὸν ἔδαφος καὶ 2ο, νὰ φέρῃ τὸ χωρισμὸν ἀνέναντα πρὸς διάφορα Γερμανικὰ κράτη ὅπως καὶ στὴ Ρουσία.

Οἱ ἀναλογίαι αὐτὲς ἀξιοῦν νὰ ἐξεταστούν, ἐπειδὴ δείχνουν πρῶτ' ἅπ' ὅλα, ὅτι ἡ δημιουργία τῶν Σοβιέτ — οργανισμῶν τάξεων — ὅτι ὁ «μπολσεβικισμὸς» ὁ ἴδιος ὡς σοσιαλιστικὴ θεωρία δὲν εἶνε προϊόντα μονάχα Ρουσσικῇ, δὲν εἶνε, καθὼς τὸ γράφουν πολλοὶ συγχρόνως, θλιβεροὶ καρποὶ τῆς σλαβικῆς ἀναρχίας· καὶ ἀκόμη ὅτι ἡ τρομερὴ κοινωνικὴ κρίσις, πού γίνεται στὴν Εὐρώπῃ, ὅτι ἡ μετέβασις ἀπὸ τὸ κεφαλαιοκρατικὸν πρὸς σοσιαλιστικὸν καθεστὸς γεννοῦν ἀνέλεους πολιτικὰς μεταβολὰς καὶ θέτουν οἰκονομικὰ προβλήματα ὅμοια σὲ χώρας ποὺ διαφορετικῆς κοινωνικῆς σύνθεσης, ὅπως εἶνε ἡ Ρωσία καὶ ἡ Γερμανία.

(Μετάφρασις Η.)

A. PIERRE

ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

11

Ἀγάπα τὸν πλησίον σου
καθὼς τὸν ἐαυτὸν σου·
παῖρνε τὸν ὅτι ἔχει δηλαδὴ
καὶ κάνε τὸ δικό σου.

12

Ἄν λοῦσα τῆς γυναίκας σου
κατένας ἄλλως γιὰ νὰ
πῆς τῷ, πὼς κάποια ἡρεσία
πρέπει καὶ εὐεχὴ νὰ κάνῃ.

13

Τροῦρε καὶ πῖνε ὅσο μπορεῖς,
χόρταινε καὶ εὐχάριστον,
καὶ ὅσο οἱ κοντοὶ γιὰ τοὺς κοντοὺς
νὰ λὲν «πᾶν μέτρον ἄριστον».

14

Σκόρπιζε ὅσο ἔχεις τὰ λεητά·
μὴ πάντα νὰ φροντίῃς
ἢ μὴ αἰμιές ἢ μὲ κλεψιὲς
νᾶχης γιὰ τὰ σκορπίζεις.

15

Ἀλλοτρίονό σου, ἂν ὄνομα
ἀποθνήσκῃ καλοῦ βγάλῃς·
κάλλιο τὸ μᾶτι νὰ σοῦ βγῇ,
κάλλιο βλογιὰ νὰ βγάλῃς!

ΑΝΘΕΜΙΟΣ

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ „ΟΡΕΣΤΕΙΑΣ“

Τὸ Θέατρο τοῦ Ὁδείου, ἀρχίζει ἀπαράλλαχτα ὅπως ἔδω καὶ δεκατέσσερα χρόνια ἀρχισε μὲ τόσες λατῶρες καὶ ἐλπίδες τὸ «Βασιλικὸν Θέατρον». Σημὴν σοβαρὴ ζητούσανε τίτες. Σοβαρὴ σημὴν καὶ τώρα ζητοῦνε. Μὲ ἴδρυσιν δραματικοῦ σχολείου εἶχε σημειώσει τὴ λειτουργία του τὸ «Βασιλικόν», καθὼς ἴδιο σχολεῖο εἶναι σήμερ' ἀφορμὴ τοῦ θεάτρου τοῦ Ὁδείου. Ὅπως τώρα οἱ ἐρασιτέχνες, καὶ τότε οἱ νέοι μαθητὲς δὲν εἶχαν τὴν «ἐπαρχία» δίχως ἡθοποιούς ἐπαγγελματικούς. Καὶ τότε ὁ κ. Οἰκονόμου δάσκαλος καὶ σκηνοθέτης, καὶ τὸ ἴδιο ἔργο γι' ἀρχή, ἡ «Ὁρέστεια», μὲ τὴν ἴδια μετάφρασιν τοῦ κ. Σωτηριάδη. Ἐφαρμόζεται λοιπὸν γραμμὴ, ἡ ἴδια μέθοδος. Ἀγαπᾷ εἶναι δύσκολο νὰ πορμαντέψῃ κανεὶς ποῖα θὰ φέρῃ ἀποτελέσματα;

Μέσα σ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως ὑπάρχει καὶ μιὰ τορινὴ διαφορά. Τότες ὁ κόσμος ξεπλανεμένος ἀπὸ τοὺς δασκάλους, σηκώθηκε στὸ ποδάρν, δημιούργησε ταραχὰς στοὺς δρόμους, θεωρῶντας τὸ μεταχειρίσιν δημοτικῆς γλώσσας στὴ μετάφρασιν, ἔργο ἀντεθνικόν. Σήμερ' ἀκούοντας κανεὶς τὴν «Ὁρέστεια» σὲ γλῶσσαν καθαρῆν, θαλασσωμένην κάπου κάπου μὲ τύπους καὶ λέξεις δημοτικὰς, καταλαβαίνει πόσο ἄθως καὶ ἀμόρφωτος πρέπει νὰ εἴτανε ὁ κόσμος ἐκεῖνος γιὰ νὰ πῇ γιὰ δημοτικὴν, τὴν ἀντιπαιδαγωγικὴν κατασκευὴν τοῦ κ. Σωτηριάδη, πού τῆς ἀξίζει ἴσα ἴσα διαμαρτυρία χτυπητὴ, γιὰ τὴν ἔλλειψιν πού ἔχει ἀπὸ κάθε δημοτικὸν χρώμα. Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα καλλιιεργήθηκε κάμποσο, πού νὰ μὴν ἐπιτρέπεται σήμερ' νὰ παρουσάζεται στὴ σημερινὴ ἕνα μεγάλο ἔργο τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς, δίχως τὸ θαματούργον χᾶδι τοῦ λογοτέχνη. Ἔτσι σκληρὰ καὶ ἀχαρὰ μεταχειρισμένη ἡ τριλογία τοῦ Αἰσχύλου, δὲν μπόρεσε νὰ μῇ μέσα στὶς ψυχὰς αὐτῶν πού τὴν ἀποδύσανε, νὰ τις θεωρήσῃ καλλιτεχνικὰ καὶ νὰ τις ὑψώσῃ σὲ κατὰ ἄληθινόν καὶ ἱοντανόν.

Οἱ τρεῖς τραγωδίαι: «Ἀγαμέμνωνας», «Χορηφός», «Ἑκμενίδες», φαλλιδιστήκανε ἀσπλάχνα, ὥστε καθεμιά τῆς νὰ χωρῇ ὁλόκληρὴ σὲ μιὰ πράξιν. Τὰ δραματικὰ μέρη, πού εἶναι τὰ πῶς χαρακτηριζομένη τῆς ἀρχαίας δραματικῆς τέχνης, καθὼς καὶ τὰ χορικά, πού στεγνόνται σάν οἱ πῶς ἀληθοὶ λυρικοὶ φαλλοὶ, ψυχρὰ φανερώματα ἐνὸς λαοῦ, — λείψαντα ὁλόκληρα. Ἔτσι τὰ χρονικὰ διαστήματα συντομευτήκανε, καὶ μονάχα περῶσαν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ θεατῆ, ἐκεῖνα τὰ μέρη τῆς δράσης, τὰ πῶς χτυπητὰ στὴν ὄρασιν, — κατὰ ἀνάλογον μὲ ταινία κινηματογράφου. Ποῖα παρεξήγησις τῆς βαθειᾶς ἔννοιαις τοῦ Ἀρχαίου Θεάτρου, πού μιλοῦσε ὅλο πρὸς τὴν ψυχὴν, καὶ ὁ μῦθος λὲς καὶ πλεότανε τόσο ἀβίαστα, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ βοηθήσῃ αὐτὴ τὴν ἀνταπόκρισιν! Ἡ ἐνότητις τῆς δράσης, ἀπὸ τὰ οὐσιαστικώτερα χαρίσματα τῆς Αἰσχυρικῆς τραγωδίας, ἔτσι χάθηκε τελειωτικὰ. Τὸ μεγαλεῖο τῆς κάθε ψυχικῆς κατάστασις, τὸ ὕψος τῆς δραματικῆς σύγκρουσις, καὶ ἡ περὶ τὴν ἐνέργειαν στοὺς χαρακτήρας, δὲ ζουγραφιστήκανε ἀκέραια.

Τὰ τραγικὰ πρόσωπα, πού ὁ γέρος Ποιητὴς παρουσίασε μπροστὰ στοὺς Ἀθηναίους τοῦ 458 π. Χ. πλημμυρισμένα ὅλ' ἀπὸ ζωὴν, συγκλονισμένα στὸ ἀνθρώπινον πάθος, κάνανε τώρα, στὴν παράστασιν τοῦ Ὁδείου, ἐντύπωση χαλκομανίας ξεβαμμένης. Φαντα-